

KPG/4302 MODELOVÁ HODINA

Předmět: Výchova k občanství

Téma: Legislativní proces v ČR

Autoevaluační tabulka:

Oblasti	Velice spokojen/á (1)	Spiše spokojen/á (2)	Spiše nespokojen/ (3)	Velice nespokojen/ (4)
1. Kvalita provedení individualizace	×			
2. Aktivní jsou zejména žáci	×			
3. Kvalita provedení kooperativní formy výuky	×			
4. Kvalita aktivit rozvíjejících vyšší kognitivní (myšlenkové) operace	×			
5. Kvalita zapojení učebních prvků rozvíjejících autoregulované učení (metakognici)	×			
6. Kvalita mezipředmětového přesahu (citlivost začlenění "jiného předmětu")			×	
7. Kvalita začlenění průřezového tématu (průřezových témat)	×			
8. Kvalita rozvíjení klíčové kompetence (klíčových kompetenci)	×			
9. Adekvátní použití materiálních didaktických prostředků		×		
10. Časová náročnost příprav/y ("práci jsem věnoval/a adekvátní porci času")	×			
11. Metodika ("neznámému učiteli bude jasné, co, jak a proč má dělat")		×		

Třída	8. třída		
Očekávané výstupy dle RVP	VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu		
Cíle na nižší kognitivní operace	Žák je samostatně schopen vysvětlit pojmy senát, poslanecká sněmovna, prezident, právo veta. Žák je schopen samostatně vyjmenovat čtyři složky zákonodárského procesu a určit jejich funkci v legislativním procesu.		
Cíle na vyšší kognitivní operace	Žák je schopen ve skupině vyplnit evaluační tabulku, posoudit výsledky a průběh své práce a ohodnotit se. Žák je schopen ve skupině debatovat o možnostech řešení daného problému a je schopen poskytnout alespoň dva logické argumenty.		
Materiálně didaktické prostředky	Pracovní listy, prázdné bílé papíry, seznam na roztřídění skupin		
Mezipředmětové vztahy	Člověk a společnost (dějepis)		
Průřezová témata	Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova		
Typ učebny	Běžná učebna upravená podle přiloženého plánu		
Potřebné znalosti, vědomosti a pojmy vztahující se k tématu	Znalosti o složkách moci ve státě, základní informace o legislativním procesu, moc zákonodárská a výkonná		
Pojmy nově utvářené	Senát, poslanecká sněmovna, prezident (jejich úloha v legislativním procesu, pravomoci a funkce), funkce ústavy, funkce zákona a jeho tvorba		
Časová náročnost	Celkový návrh je rozfázován na dvě 45 minutové vyučovací hodiny, které by měly proběhnout bezprostředně za sebou. Mezi nimi by ale neměla být opomenuta přestávka.		
Návrh průběhu a rozfázování hodiny	Čas	Obsah	Poznámky a myšlenkové pochody autora

Příprava na konci předchozí hodiny	10 minut	<p>Učitel třídy oznámí, že příští hodiny proběhne projektová výuka, ale nesdělí jim, čeho přesně se bude týkat. Na nástěnku/dveře připevní seznam, do kterého požádá žáky, aby se do začátku příští hodiny zapsali. Seznam obsahuje rozdělení do skupin (orgány navrhuující zákony, poslanecká sněmovna, senát) k další výuce, není zde ale napsáno co každá skupina bude dělat. Seznam obsahuje pouze popis toho, co by měl člen této skupiny splňovat. Každé dítě se může také zapsat ke kolonce „vedoucí“ (prezident), ze které na počátku další hodiny bude zvolen ostatními jeden.</p>	<p>Tento krok je nutné provést dopředu, vzhledem k povaze seznamu (příloha č. 1), který je vytvořen spíše jako inzerát hledající členy každé skupiny, si musí každý žák v klidu rozmyslet, ke které skupině se chce zapsat. Po žácích se chce, aby zhodnotili své vlastní schopnosti a dovednosti a podle toho určili, zda jsou schopni v dané skupině fungovat.</p>
Začátek hodiny, volba prezidenta	5 minut	<p>Po příchodu do třídy učitel vyzvedne vyplněný seznam skupin. Vysvětlí, že nyní proběhne volba jednoho vedoucího z „přihlášených“. Stále bez vysvětlení, pouze případného znovu přečtení toho, jaké schopnosti by měl tento vedoucí mít. Každý žák má jeden hlas.</p>	<p>Volba „vedoucího“ má žákům ukázat, jak funguje demokratická volba. To, že si mohou vybrat pouze jednoho kandidáta. I to, že by měli volit na základě schopností, nikoliv kamarádství mezi sebou.</p>

<p>Vysvětlení a přestavba třídy</p>	<p>10 minut</p>	<p>Teprve po volbě „vedoucího“ vysvětlí učitel žákům, o co se bude při výuce jednat. Žáci budou napodobovat legislativní proces tvorby zákonů v ČR. Vysvětlí, že každá ze skupin reprezentuje jednu složku legislativního procesu – tedy orgány navrhuující zákony, poslaneckou sněmovnu, senát a prezidenta. Představí cíl hodiny – tvorbu 5 zákonů, které po schválení celým legislativním systémem budou platit pro jejich třídu. Pak poprosí žáky, aby rozestavily třídu podle požadavků.</p>	<p>Učitel ale nevysvětluje, co bude úkolem každé skupiny. To bude vědět pouze každá skupina sama pro sebe. Rozestavění třídy umožní hladší průběh celého úkolu. Návrh rozestavění třídy v příloze č. 2.</p>
<p>Samostatná práce studentů</p>	<p>40 minut</p>	<p>Každá ze skupin dostane k dispozici svůj vlastní „pracovní list“, na kterém jsou popsány jejich úkoly a cíle. V tomto kroku se věnují úkolu č. 1. Skupiny navzájem neví, zda si nebudou v úkolech překážet nebo jak se budou ovlivňovat. A mají čas na práci. První skupina dostane 10 minut na to, aby navrhla první zákon, aby se proces co nejrychleji rozběhl.</p>	<p>Zjednodušeně žáci představují čtyři složky legislativního procesu. První skupina (Příloha č. 3) reprezentující orgány, které podávají návrhy zákonů má za úkol vymýšlet, čeho by se zákony měly týkat, a tyto návrhy podává skupině č. 2. Ta reprezentuje poslaneckou sněmovnu (příloha č. 4), která připravuje znění zákonů, vytváří dodatky a výjimky. Postupuje zákony skupině č. 3, která reprezentuje senát (Příloha č. 5). Ta má za úkol zákony projít a nacházet v nich nesrovnalosti, má také právo zákon vetovat a vrátit jej poslanecké sněmovně.</p>

			<p>Již zkontrolované zákony postupuje prezidentovi (Příloha č. 6), který má v držení školní řád (který reprezentuje ústavu) a kontroluje obdržené návrhy, zda s ním korespondují. Ve chvílích, kdy nemá práci a čeká na zákony, funguje ve třídě jako kontrolor pořádku a průběhu práce. Tímto způsobem by mělo být vytvořeno a zkontrolováno 5 zákonů.</p>
Ukončení vytváření zákonů	10 minut	<p>Po uplynulém času, nebo popřípadě dříve, pokud je dokončeno všech 5 zákonů, zastaví učitel proces tvorby a požádá žáky, aby se přesunuli na svých pracovních listech k úkolu č. 2. Žáci mají deset minut na přípravu vysvětlení toho, koho jejich skupina reprezentuje, jak práce ve skupině probíhala a co bylo jejich cílem a pravomocemi. Mají si také samy za celou skupinu navrhnout známku, kterou by měli dostat za svou práci (každý z pracovních listů obsahuje tabulku, do které tyto informace vypíší).</p>	<p>Žáci dosud nevěděli, co přesně ostatní skupiny dělají. Mají tedy připravit vysvětlení pro své spolužáky a tím i popsat jak oni sami si s úkolem poradili a jak by sami sebe ohodnotili.</p>

Prezentace práce	20	Každá skupina dostane 5 minut na prezentování své práce, úkolů a hodnocení dle vyplněné tabulky. Tyto tabulky učitel poté může nakopírovat všem žákům a stanou se zápisem z hodiny.	Vysvětlení ostatním by mělo být stručné, v případě nedostatků je možné, aby učitel zasáhl a vysvětlil.
Konec hodiny	5 minut	Učitel zakončí prezentace přečtením vytvořených zákonů.	Na konec by mělo přijít od učitele určité shrnutí. Po přečtení zákonů by je měl ve třídě umístit na místo, kde budou vždy viditelné a říct žákům, že vzhledem k tomu, že prošli legislativním procesem této třídy, tak by měly splňovat představu většiny a tedy by měli všichni být schopni a ochotni se jimi řídit.

Příloha č. 1 – Seznam na roztržení skupin (rozpočítáno na 25 žáků)

Každá ze skupin vypsala výběrové řízení na nábor členů. Zde jsou jejich požadavky. Zapište se každý k jedné ze skupin do vyznačených okének. Pozor, pokud se kapacita skupiny naplní, není možné ji navýšit.

Zároveň probíhá konkurz na vedoucího, kterým se může stát kdokoliv. Z přihlášených jej určí ostatní spolužáci, volba proběhne na počátku další hodiny. (Kdo se zapíše pod kolonku vedoucí, zapíše se zároveň i pod jednu z níže uvedených skupin.)

Skupina č. 1 (Pro učitele = Orgány navrhuující zákony)

Hledáme členy, kteří prokazují vysokou míru kreativity a originality.

Nebojí se přednést své návrhy ostatním, ale mají raději klidnější pracovní prostředí.

Mají povědomí o klimatu, které panuje ve třídě, a zajímají se o problémy svých spolužáků.

Jsou schopni uvažovat o různých pohledech na věc a nabídnout řešení k uspokojení většiny.

Skupina č. 2 (Pro učitele = Poslanecká sněmovna)

Hledáme členy, kteří jsou průbojní a dokážou prosadit svůj názor.

Nebojí se administrativní práce a mají dobrou znalost psaného jazyka.

Mají povědomí o tom, jak funguje skupinová práce a umí naslouchat ostatním.

Jsou systematictí, umí si rozdělit práci a vytvořit efektivní spolupráci.

Skupina č. 3 (Pro učitele = Senát)

Hledáme členy, kteří umí prosadit svůj názor, ale cení si názorů ostatních.

Nebojí se říct, pokud se někde nachází chyba a umí klidně a laskavě vysvětlit kde a proč.

Mají povědomí o tom, jak funguje skupinová práce a rozdělení rolí ve skupině.

Jsou schopni uvažovat o různých pohledech a poskládat z nich logické a celistvé připomínky.

Vedoucí (Pro učitele = Prezident)

Hledá se student s vůdčími schopnostmi, rozhodný a neoblomný.

Nebojí se administrativní činnosti a dokáže rychle a svědomitě pročíst větší objem textu.

Má povědomí o efektivitě práce a dokáže nabídnout svou pomoc.

Je schopný ostatní upozornit, pokud dělají hluk či nedodržují základy slušné komunikace.

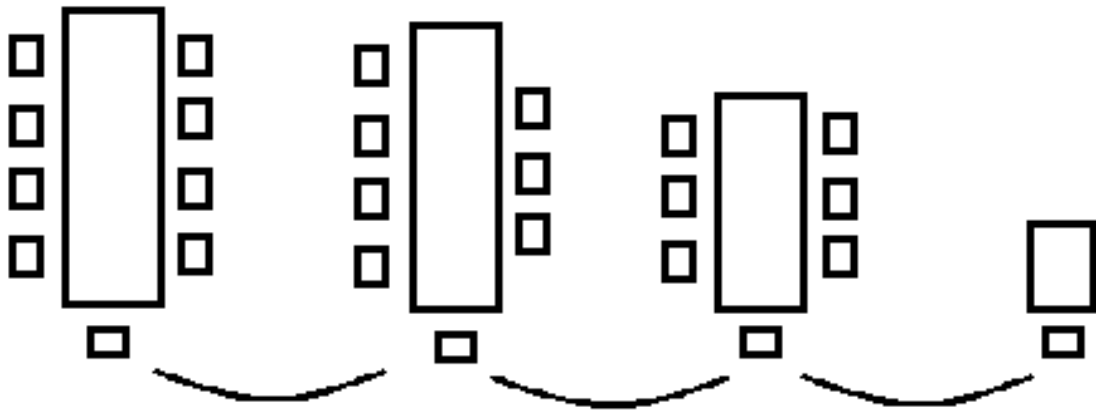
Příloha č. 2 – Návrh rozestavění třídy

SKUPINA Č. 1

SKUPINA Č. 2

SKUPINA Č. 3

VEDOUCÍ

VOLNÝ PROSTOR PRO SNAŽŠÍ PŘECHÁZENÍ MEZI SKUPINAMI

Příloha č. 3 – Pracovní list orgány navrhující zákony

ÚKOL Č. 1

Vaše skupina reprezentuje první část legislativního procesu, tedy orgány, které mají pravomoc navrhnout zákony. V rámci ČR se může jednat o širokou škálu činitelů, například o skupinu poslanců/poslance, senát, vládu, či krajská zastupitelstva.

Vaším cílem je vyhotovit 5 návrhů na zákony, které by měli platit pro vaši třídu. Berte v potaz vztahy vašich spolužáků a třídní problémy. Nezapomínejte na základy slušného chování a obecně platné normy společnosti. Zákony nemusíte formulovat do žádné oficiální mluvy. Měly by obsahovat například informace o jejich platnosti, pro koho, proč, podmínky, výjimky a především vysvětlení jejich funkčnosti. Uveďte jakékoliv další informace, které uznáte za vhodné. Každý z návrhů by měl zabrat přibližně půl strany formátu A4. Vše запиšte tak, aby skupina č. 2 (reprezentující poslaneckou sněmovnu), která od vás návrhy převezme, porozuměla tomu, co jste zamýšleli.

Na vyhotovení prvního návrhu máte 10 minut. Zvolte si mezi sebou zástupce, který návrhy hned po sepsání odnese do vedlejší poslanecké sněmovny, aby mohl legislativní proces pokračovat co nejrychleji.

Na své práci pracujte efektivně a rychle. Ne všichni musí dělat všechno. Ne vždy se musí najednou projednávat všechny zákony, Pokuste se pracovat postupně a posouvat dále každý jeden projednaný zákon, tak aby všechny skupiny měly vždy práci.

ÚKÁZKA ZNĚNÍ ZÁKONA =

Článek 62 Ústavy ČR

Prezident republiky

- a) jmenuje a odvolává předsedu a další členy vlády a přijímá jejich demisi, odvolává vládu a přijímá její demisi,
- b) svolává zasedání Poslanecké sněmovny,...

ÚKOL Č. 2

Po schvalování zákonů dostanete čas na přípravu prezentace práce vaší skupiny ostatním spolužákům. Při prezentaci se řiďte následující tabulkou, buďte struční a jasní.

Orgány navrhující zákony	
Kdo všechno může navrhnout zákony	
Co bylo náplní vaší práce	

Na co jste si museli dát pozor	
Jakou známkou byste se ohodnotili	

Příloha č. 4 – Pracovní list poslanceká sněmovna

Vaše skupina reprezentuje druhou část legislativního procesu, tedy poslancekou sněmovnu, která projednává návrhy zákonů a upravuje je do jejich pravé podoby. Poslanceká sněmovna ČR má 200 poslanců, musí tedy na všem velice efektivně spolupracovat, v případě nejistoty využívá hlasování, kdy musí dojít ke schválení nadpoloviční většinou, aby bylo platné.

Vaším cílem je přetvořit 5 návrhů zákonů, které jste obdrželi od skupiny č. 1 (reprezentující navrhovatele zákonů) na plnohodnotné zákony, které by měli platit pro vaši třídu. Zákony se pokuste formulovat do oficiální úřední mluvy. Měly by být stručné a jasně pochopitelné. Každý zákon musí obsahovat alespoň 2 dodatky, z nichž jeden musí být výjimkou z tohoto zákona vysvětlení toho proč. Uveďte jakékoliv další informace, které uznáte za vhodné.

Vše zapište tak, aby skupina č. 3 (reprezentující senát), která od vás návrhy převezme, porozuměla tomu, co jste zamýšleli. Zvolte si mezi sebou vedoucího tzv. předsedu poslanceké sněmovny. Ten má za úkol reprezentovat poslancekou sněmovnu ve vnějších záležitostech, proto bude vámi sepsané zákony po sepsání odnášet do senátu.

Po odeslání zákona mohou nastat dvě situace. Senát jej přijme ve vašem znění a zákon už se do vaší skupiny nevrátí. Nebo jej senát nepřijme a vrátí jej zpět s připomínkami. V tomto případě můžete změny přijmout a daný zákon poslat dále opravený nebo můžete využít hlasování nadpoloviční většiny a senát přeskočit rovnou k vedoucímu (reprezentujícímu prezidentu). V tom případě předseda poslanceké sněmovny odnese zákon přímo jemu. Tuto možnost lze využít pouze po již provedeném vrácení zákona zpět k vám.

Na své práci pracujte efektivně a rychle. Ne všichni musí dělat všechno. Ne vždy se musí najednou projednávat všechny zákony, Pokuste se pracovat postupně a posouvat dále každý jeden projednaný zákon, tak aby všechny skupiny měly vždy práci.

UKÁZKA ZNĚNÍ ZÁKONA =

Článek 62 Ústavy ČR

Prezident republiky

a) jmenuje a odvolává předsedu a další členy vlády a přijímá jejich demisi, odvolává vládu a přijímá její demisi,

b) svolává zasedání Poslanceké sněmovny,...

ÚKOL Č. 2

Poslanceká sněmovna	
Kolik členů má poslanceká sněmovna	

Co bylo náplní vaší práce (co je náplní práce poslanecké sněmovny)	
Na co jste si museli dát pozor	
Jakou známkou byste se ohodnotili	

Příloha č. 5 – Pracovní list senát

Vaše skupina reprezentuje třetí část legislativního procesu, tedy senát, který projednává návrhy zákonů od poslanecké sněmovny a hledá v nich nedostatky, které by mohly být problémem při jejich výkonu. Senát ČR má 81 poslanců, musí tedy na všem velice efektivně spolupracovat, v případě nejistoty využívá hlasování, kdy musí dojít ke schválení nadpoloviční většinou, aby bylo platné.

Vaším cílem je zkontrolovat 5 zákonů, které jste obdrželi od skupiny č. 2 (reprezentující poslaneckou sněmovnu), které by měli platit pro vaši třídu. Zákony se pokuste podrobně projít jako po jazykové stránce tak po obsahové stránce. Může zákon ve skutečnosti fungovat? Obsahuje dostatek dodatků, podmínek a výjimek? Proč? Uveďte jakékoliv další informace, které uznáte za vhodné.

Senát má právo zákon, který obdrží a nalezne v něm nějakou nesrovnalost vrátit s opravami zpět do poslanecké sněmovny k novému schvalování. Poslanecká sněmovna může změny přijmout nebo senát přehlasovat nadpoloviční většinou a postoupit jej rovnou k vedoucímu (reprezentujícímu prezidentu). Toto právo na vrácení zákona musíte využít alespoň dvakrát.

Pokud zákon přijmete ve znění, ve kterém vám jej podala poslanecká sněmovna, můžete jej postoupit prezidentovi ke schválení. Zvolte si mezi sebou vedoucího tzv. předsedu senátu. Ten má za úkol reprezentovat senát ve vnějších záležitostech, proto bude vámi zkontrolované zákony odnášet k prezidentovi.

Na své práci pracujte efektivně a rychle. Ne všichni musí dělat všechno. Ne vždy se musí najednou projednávat všechny zákony, Pokuste se pracovat postupně a posouvat dále každý jeden projednaný zákon, tak aby všechny skupiny měly vždy práci.

UKÁZKA ZNĚNÍ ZÁKONA =

Článek 62 Ústavy ČR

Prezident republiky

a) jmenuje a odvolává předsedu a další členy vlády a přijímá jejich demisi, odvolává vládu a přijímá její demisi,

b) svolává zasedání Poslanecké sněmovny,...

ÚKOL Č. 2

Senát	
Kolik členů má senát	

Co bylo náplní vaší práce (co je náplní práce senátu)	
Na co jste si museli dát pozor	
Jakou známkou byste se ohodnotili	

Příloha č. 6 – Pracovní list prezident

Vedoucí reprezentuje poslední část legislativního procesu, tedy prezidenta, který svým podpisem ztvrzuje zákony. Prezident také figuruje jako dohled nad mocí zákonodárnou. Měl by dohlížet na pořádek a správnost procesu. Vedoucí tedy figuruje ve třídě jako kontrolor. Měl by své spolužáky upozornit na přílišnou hlasitost nebo jakékoliv neslušné chování, popřípadě může nabídnout svou pomoc či názor, pokud je daná skupina od něj přijme.

Kromě kontroly procesu má za úkol podepsat 5 zákonů, které obdrží buď od předsedy poslanecké sněmovny, nebo od předsedy senátu. Před podepsáním kteréhokoliv zákona má za úkol překontrolovat jeho správnost a to především s ohledem na školní řád, který má k dispozici a který reprezentuje ústavu ČR. Žádný ze zákonů by neměl tomuto dokumentu odporovat. Stane-li se tak má prezident možnost využít tzv. právo veta. Které vrátí zákon na projednání do poslanecké sněmovny, která jej musí přeformulovat, tak aby odpovídal „ústavě“. Zpráva pro poslaneckou sněmovnu by měla především vysvětlit, proč a která část zákona neseď. Vedoucí uvede jakékoliv další informace, které uzná za vhodné.

Pokud zákon odpovídá „ústavě“ může být stvrzen podpisem a být považován za platný.

ÚKÁZKA ZNĚNÍ ZÁKONA =

Článek 62 Ústavy ČR

Prezident republiky

- a) jmenuje a odvolává předsedu a další členy vlády a přijímá jejich demisi, odvolává vládu a přijímá její demisi,
- b) svolává zasedání Poslanecké sněmovny,...

ÚKOL Č. 2

Prezident	
Co je právo veta	
Co bylo náplní vaší práce	
Na co jste si museli dát pozor	
Jakou známkou byste se ohodnotili	